

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium sv. Moniky, Prešov
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania v Gymnázium sv. Moniky v Prešove zlepšením čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011W807
6. Názov pedagogického klubu	Klub pre prírodovednú gramotnosť
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	25.4.2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium sv. Moniky
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Mária Kamenská
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gymonika.sk

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Stretnutie členov Klubu prírodovednej gramotnosti bolo zamerané na zážitkové vyučovanie v biológii, na metódy, ktoré sa osvedčili, a na ktoré sa najviac zameriavajú vyučujúci v predmete Biológia, Rozširujúca biológia a Seminár z biológie. Členovia klubu spoločne hľadali vhodné metódy a formy zážitkového učenia, z pohľadu potrieb študenta, materiálno technických podmienok vyučovania v uvedených predmetoch a v diskusii hľadali nové možnosti a prostriedky ako efektívne

rozvíjať jednotlivé zložky prírodovednej gramotnosti.

klúčové slová:

zážitkové vyučovanie, aktivizujúce metódy a prostriedky, organizačné formy výučby, počítačom podporované laboratórium,

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Súčasný trend všade vo svete naznačuje, že kvalitné vzdelanie a vzdelávanie bude čoraz nevyhnutnejšie. Mimoriadnu pozornosť treba venovať samostatnosti a kreativite žiakov vo vyučovaní. Ide o úsilie čoraz dokonalejšej prípravy jedinca na život a aj úsilie pretvoriť školu zo školy dogmatickej, prinucujúcej k učeniu, nezáživnej na školu tvorivú, radostnú. Zážitková pedagogika patrí k novým pedagogickým smerom. Zážitkové vyučovanie, ako už konkrétny spôsob edukácie, sa snaží prostredníctvom zážitku a skúseností pomôcť žiakovi získať vedomosti a zručnosti. Ide o vyučovanie zamerané na rozvoj kreativity žiaka a uvoľňovania jeho kreatívneho potenciálu prostredníctvom divergentných úloh. Žiak by sa mal stať aktívnym účastníkom vyučovacieho procesu a nielen pasívne prijímať predkladané poznatky. Aktivizácia a motivácia žiakov vo vyučovaní sú nosnými a základnými problémami vzdelávania.

Zážitková pedagogika patrí k novým pedagogickým smerom. Snaží sa pomôcť žiakom prekonať strach zo školy, nechť k učeniu. Na základe zážitku a skúsenosti vedie žiakov k aktívnemu prístupu k získavaniu vedomostí. Okrem získania informácií napomáha žiakom vyjadrovať vlastné myšlienky, emócie, rešpektovať názory iných, rozvíjať empatiu, tvorivosť, schopnosť spolupráce a podobne.

Celkovo sa zážitková pedagogika a jej princípy aplikujú prevažne na prírodné vedy. Používa sa v projektoch ako prírodovedné exkurzie, dlhodobé či krátkodobé pozorovania v prírode a podobne.

Zážitková pedagogika pomáha žiakovi uvedomiť si vlastné prežívanie, môže sa zamerať sám na seba.

Prístup zážitkovej pedagogiky ku vzdelaniu je založený na vyššej schopnosti ľudskej pamäti

získavať informácie, ktorých vnímanie je sprevádzané intenzívnymi emóciami.

Zážitkové vyučovanie chápeme ako už konkrétny spôsob vzdelávania žiakov na vyučovacích hodinách, kde sa prostredníctvom určitej skúsenosti vyvoláva zážitok a následne sa s ním pracuje, kým vyučujúci nedocieli u žiakov želaný efekt.

Učenie je teda určitý postup, ktorý prebieha v štyroch fázach:

1. konkrétna skúsenosť (zážitok),
2. pozorovanie, reflexia,
3. formovanie abstraktných predstáv,
4. aktívne experimentovanie.

Tieto fázy sú cyklické a efektívnosť učenia požaduje dôslednosť v dodržiavaní týchto krokov, hoci proces učenia môže začať v ktorejkoľvek fáze. V zážitkovom vyučovaní je veľmi dôležitá sústredenosť na prítomnosť: hru, emocionálnu ale i racionálnu aktivitu žiaka. Vychádzame tiež z predpokladu, že čo si žiak sám prežije, to si aj zapamätá na dlhšie obdobie. Z toho teda vyplýva, že v zážitkovom vyučovaní hlavnú úlohu preberá žiak a to vďaka konkrétnym skúsenostiam na hodinách. Takto získané poznatky dokáže zúročiť aj v ďalšom učení sa.

Napriek časovej náročnosti má zážitkové vyučovanie niekoľko výhod:

- umožňuje rozvíjanie emocionálnej inteligencie žiaka, ktorá sa nemusí primárne sústrediť na vedomosti.
- Dieťa sa tak môže sústrediť na vlastné emócie, pochopenie iných ľudí, rozvíja sa komunikácia,
- aktivizuje žiakov takmer počas celej vyučovacej hodiny, čím sa mení úloha žiaka z pasívnej na aktívnu, použitím všetkých častí cyklu zážitkového vyučovania zabraňuje bezcieľnému hraniu sa, hoci v prvej fáze patria k zážitkovým metódam rôzne typy hier, prirodzeným spôsobom motivuje žiaka k učeniu sa, keďže konkrétne skúsenosti a zážitky veľmi úzko súvisia.

Význam zážitkového vyučovania spočíva hlavne v sebapoznaní, rozvoji osobnosti,

kreativity, či spontánnosti. Zároveň umožňuje žiakovi získať vedomosti a schopnosti získané na základe skúseností, vďaka čomu si ich oveľa rýchlejšie zapamätá. Prírodovedné predmety, ako je i biológia, jednoznačne rozvíjajú všetky spomínané prvky osobnosti, a preto sú princípy zážitkového vyučovania aplikovateľné aj na tento predmet.

Kvalita programu zážitkovej pedagogiky môže byť zvýšená tak, že:

- úloha zodpovedá úrovni danej skupiny a v pozadí je zmysluplný zážitok,
- činnosť má jasný výsledok, ktorý žiak pozná a rozumie mu,
- k dosiahnutiu úspechu existuje viacero ciest,
- žiak je schopný vytvoriť si intelektuálny a emocionálny význam pre danú činnosť,
- súčasné učenie je základom pre ďalší proces učenia.“

Medzi odporúčané vyučovacie stratégie, ktoré sú úspešne odskúšané v krajinách EÚ a sveta a ktoré sa pomaly presadzujú aj v našom edukačnom prostredí patrí aj problémové vyučovanie, projektové vyučovanie, skupinové vyučovanie, vyučovanie s pomocou digitálnych technológií, didaktické hry, zážitkové vyučovanie a iné.

Odporúčané formy a metódy zážitkového vyučovania:

Prezi je prezentačný softvér, ktorý otvára nový svet medzi interaktívnou tabuľou a diapozitívmi. Na „zoomovateľnej“ tabuľi umožňuje zábavne a atraktívne prezentovať vybranú oblasť informácií a navyše umožňuje skúmať jednotlivé nápady a spojenia medzi nimi. Výsledkom je vizuálne podmanivá forma prezentácie, ktorá spríjemňuje svojmu publiku cestu za poznaním nových informácií.

Stratégia učenia a myslenia (EUR) je moderné, efektívne vzdelávanie, prostredníctvom ktorého žiaci nespoznávajú len náš svet, ale tiež sami seba a svoje možnosti. Táto stratégia ponúka prínos i učiteľom. Umožňuje utvárať a rozvíjať vlastný nadhľad, komplexnejšie vnímať témy a žiakov. Učiteľ nie je len sprostredkovateľom informácií, ale vstupuje do vyučovacieho procesu ako pozorovateľ, ktorého úlohou je usmerňovať, prípadne pomáhať. Vede žiakov k tomu, aby rozprávali, čo už vedía, aby získavali nové poznatky a potom rozprávali o tom, čo už vedía v spojení s tým, čo nové sa dozvedeli.

Rámec stratégie tvoria:

krok - fáza evokácie : aby bolo učenie zmysluplné a viedlo k trvalejším vedomostiam, žiak sa musí aktívne angažovať vo vyučovacom procese. Do kontaktu s témou sa žiaci dostávajú rozhovorom, počas ktorého si vybavujú vedomosti, ktoré už o danej téme majú. Samostatne uvažujú o téme, vytvárajú si základ vlastných vedomostí, ku ktorým budú neskôr pridávať nové informácie. Nemenej dôležitým cieľom je motivácia. Úlohou učiteľa v tejto fáze je vnášať do vyučovania postupy, ktoré nútia k premýšľaniu a vyjadrovaniu toho, čo už žiaci poznajú.

krok – fáza uvedomenia si významu : žiaci sa dostávajú do kontaktu s novými informáciami prostredníctvom počúvania výkladu učiteľa, čítania písaného textu, sledovaním videí, obrázkov, klipov a iné. Dôležité je udržanie pozornosti žiakov pomocou postupov, ktoré im pomáhajú zostať aktívnymi, napr. interaktívny záznamový systém pre efektívne čítanie a myslenie.

krok – fáza reflexie : v ňom dochádza k upevňovaniu novonadobudnutých vedomostí a súčasne prebudovávaníu osvojených schém porozumenia. Počas reflexie sa žiaci vracajú k obsahu, premýšľajú o ňom, pričom dochádza k osvojovaniu si učiva a vzniku trvalých vedomostí. Nových myšlienok sa zmocňujú vtedy, keď ich vyslovujú vlastnými slovami. Toto prepracovanie porozumenia do osobného slovníka je prvým dôležitým výsledkom učenia. Tým druhým je výmena informácií medzi žiakmi, čo prispieva k rozširovaniu slovnej zásoby.

Čítanie odborného biologického textu s porozumením je didaktickou metódou, ktorá spolu s pridruženými činnosťami a úlohami pomáha žiakom v závislosti od obsahu osvojiť si hneď niekoľko kľúčových kompetencií, napr. matematická kompetencia, základné kompetencie v oblasti vedy a techniky, naučiť sa učiť, či spoločenské. Pridanou hodnotou metódy je, že navyše umožňuje interaktívny spôsob vyučovania a uplatňovanie konštruktivizmu, ktorý okrem iného zdôrazňuje posun učiteľa z role zdroja veľkého množstva informácií do role sprievodcu, ktorý učí žiakov aktívne pracovať s dostupnými informáciami a využívať ich na tvorbu niečoho nového.

13. Závěry a odporúčania:

Naším cieľom bolo zamerať sa na predstavenie metód akými vieme žiaka pasívneho zmeniť na žiaka aktívne sa zapájajúceho do výchovnovzdelávacieho procesu. Vyučovanie, aby bolo živé, čínorodé, tvorivé, aby mal každý žiak možnosť zapojiť sa do činnosti, prejavíť svoje schopnosti. Práca učiteľa so žiakom je nielen o vytváraní nových vedomostí, ale aj o tvorbe zručností a návykov. Prostredníctvom uvedených aktivít by sme žiakom mohli sprostredkovať nové poznatky ako aj možnosť získať nový pohľad na veci a javy bežné okolo nás. Základom zážitkovej pedagogiky je vlastná aktivita, prostredníctvom ktorej žiak získava zážitky. Viaceré výskumy psychológov hovoria, že si zapamätáme 10% z počutého, 15% z videného, 20% súčasne z počutého a videného, 40% z toho, o čom diskutujeme a 80% z toho, čo priamo zažijeme alebo robíme. Typickým pre zážitkovú pedagogiku je zapojenie celého človeka.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Čečková
15. Dátum	25.4.2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	RNDr. Pavol Petrovský
18. Dátum	
19. Podpis	

Príloha: Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu